

LSV-TIEDOTE 1/2005

ISSN 0780-119X Vol 23, n:o 1 Julkaisija: Lääkärin sosiaalinen vastuu ry

LÄÄKÄRIN SOSIAALINEN VASTUU
PHYSICIANS FOR SOCIAL RESPONSIBILITY

TÄSSÄ NUMEROSSA

Puheenjohtajan palsta	3
Lääkärit ilman sponsoreita	
- uusi lääkemarkkinointi-kriittinen verkosto	4
LSV hallitus esittäytyy – osa 2,	
Veera Pikkaraisen haastattelu	6
Health as a Bridge for Peace -seminaari	8

UUSIEN ILTA 15.4.2005

LSV järjestää uusien illan perjantaina 15.4. klo 18 Helsingissä Rauhanaseman saunatiloissa, Veturitori 3. Luvassa on käytännönläheistä informaatiota yhdistyksen toiminnasta, mahdollisuuksista päästä mukaan kehitysyhteistyöprojekteihin, rauhantyöhön ym. toimintaan sekä rentoa illanviettoa, syömistä ja saunomista.

Minkäänlaista aiempaa kokemusta ei tarvita, pelkkä kiinnostus riittää!

Myös pidempään jäsenenä olleet ovat erittäin tervetulleita.

Seuraavana päivänä halukkailla on mahdollisuus osallistua LSV:n kevätkokoukseen. Tilaisuus on maksuton. Tervetuloa!

Lisätiedot ja ilmoittautuminen:

LSV:n pääsihteeri Immi Kormi (immi.kormi@helsinki.fi) puh 050 532 6669 ja opiskelijavastaava Sini Eloranta (smelor@utu.fi)

KEVÄTKOKOUSKUTSU

Lääkärin sosiaalinen vastuu ry:n kevätkokous pidetään lauantaina 16.4.2005 klo 12.00 Pasilan Rauhanasemalla, kellarikerroksen Saunatuovassa osoitteessa Veturitori 4, 00520 Helsinki

Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat:

- esitetään tilinpäätös, vuosikertomus ja tilintarkastajien lausunto
- päätetään tilinpäätöksen vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä hallitukselle ja muille vastuuvollisille

Jos yhdistyksen jäsen haluaa saada jonkin asian yhdistyksen kevä- tai syyskokouksen käsiteltäväksi, on hänen ilmoitettava siitä kirjallisesti hallitukselle vähintään 30 päivää ennen kokousta.

Lisäksi kokouksessa julkistetaan vuoden 2004 LSV-teko.

TERVETULOA!

Toimittajan kommentti:

Luomisprosessin aikana LSV tiedote 1/05 jäi vahingossa jumiin cyber avaruuteen noin kuukaudeksi, ja lehden julkaisu on tästä johtuen pahasti myöhästynyt. Otan täyden vastuun ja pahoittelen kovasti tapahtunutta!

Katarina Mårtenson, tiedote vastaava

▣ Puheenjohtajan palsta

Hyvää kevättä kaikille, tulihan se lopulta tänne Etelä-Suomeenkin.

Vuodenvaihde ja alkuvuosi ovat olleet järkytyksen, pohdinnan ja toiminnan aikaa monille, ja se on näkynyt myös LSV:ssä. Jälleen kerran sitä on joutunut miettimään myös läheisen ja kaukaisen kärsimyksen merkitystä ja koskettavuutta. Minua ainakin alkuun ahdisti se tapa, jolla tiedotusvälineet puhuivat suurella paatoksella suomalaisuhreista, kun tuhatkertaiset määrät kehitysmaiden kuolleita jäi paljon vähemmälle huomiolle. Kuitenkin kurssitoverin nimen löytäminen kadonneiden listalta järkytti minua aivan eri tavalla kuin uutiset kymmenistä tuhansista srilankalaisista tai indonesialaisista. Tunne-elämämme on kuitenkin rakennettu siten, että lähellä olevat asiat kiinnostavat enemmän ja vaikuttavat paljon voimakkaammin. Eikä siinä mitään, näin varmasti täytyykin olla. Kunnan osaamme kuitenkin kohdistaa toimintaamme tasapuolisesti kaikkien kärsivien auttamiseksi.

LSV on järjestönäkin joutunut ottamaan kantaa näihin asioihin. Meihin otti yhteyttä Thaimaassa toimiva Raya Divers –järjestö, jonka jäsenet olivat toimineet uhrien (sekä suomalaisten että muiden) auttamiseen toiminta-alueellaan. Tämän seurauksena he olivat saaneet myös runsaasti taloudellisen tuen tarjouksia ihmisiltä, jotka halusivat jatkossa auttaa nimenomaan thaimaalaisia tsunamin uhreja, joista moni oli ollut mukana auttamassa myös monien suomalaisten pelastamisessa. Koska Raya Divesilla ei ollut keräyslupaa, he etsivät järjestöä, joka voisi toimia tilijärjestönä keräykselle. LSV:n kehijaosto pohti asiaa hartaasti ja

päätyi yhteistyöhön Raya Diversin kanssa. Päätös ei ollut yksinkertainen. Tällainen ripeä paikallinen katastrofiapu ei ole perinteisesti kuulunut LSV:n kehitysyhteistyötoimintaan. Hanketta voi hyvin kritisoida pitkäjänteisyyden puutteesta ja siitä, että monissa muissa paikoissa avun tarve on varmasti suurempi ja akuutimpi. Kun toisaalta ihmisillä on halua tukea nimenomaan tätä hanketta, ei ole ollemaan varmaa että he antaisivat varoja jonnekin muualle. Ja Raya Diversin henkilökunta tuntee paikalliset olot ja he voivat sitä kautta hakea omalta alueeltaan niitä avuntarvitsijoita, jotka syystä tai toisesta jäävät isompien järjestöjen avun ulkopuolelle.

Tärkeää LSV:n kannalta on se, ettei tämä hanke vähennä tukea meidän omilta, pitkäjänteisiltä ja kestävään kehitykseen tähtääviltä kehitysyhteistyöhankkeiltamme. Tämän keräyksen markkinointi onkin tapahtunut muita kuin omia kanaviamme pitkin, emmekä erityisesti odota jäsenistömme osallistumista juuri tähän keräykseen. Tämä hanke on kuitenkin ollut meille myös opettavainen kokemus nopeasta reagoinnista äkilliseen avun tarpeeseen, ja LSV on mielestäni osoittanut olevansa varteenotettava kehitysyhteistyöjärjestö myös tässä suhteessa. Uskon että tämä uusi aluevaltaus osoittautuu hedelmälliseksi. Helsingissä 18.2.2005

*Kati Juva
LSV:n puheenjohtaja*

□ Lääkärit ilman sponsoreita - uusi lääkemarkkinointi-kriittinen verkosto

LSV:n HAI-ryhmä (Health Action International) käynnisti vuoden 2004 lopussa lääkemarkkinointikriittisen "Lääkärit ilman sponsoreita" -kampanjan. Tarkoituksena oli kiinnittää huomiota siihen, kuinka lääkemarkkinointi vaikuttaa haitallisesti lääkäreiden hoitokäytäntöihin. Mainonta ohjaa hoitoja liiaksi uusiin ja kalliisiin lääkkeisiin samalla, kun lääkkeettömät hoidot jäävät varjoon.

Markkinointiin perustuvan hoidon sijaan verkosto pyrkii edistämään riippumattomaan tieteelliseen näyttöön perustuvaa hoitoa. Olisi potilaiden ja koko yhteiskunnan edun mukaista, että lääkärit ja teollisuus pitäisivät suurempaa välimatkaa toisiinsa.

Suomessa erikoistumis- ja täydennyskoulutus on pitkälti lääketeollisuuden kustantamaa. Kansainväliset tutkimukset osoittavat kuitenkin, että rahoittajan intressi heijastuu myös opetuksen sisältöön. Yliopistojen ja kuntien pitäisi nyt ymmärtää vastuunsa riippumattoman akateemisen jatkokoulutuksen järjestämisessä ja rahoittamisessa. Työnantajan kuuluisi myös kustantaa lääkäreiden osallistumiset kansainvälisiin kokouksiin.

Lääkemarkkinointikriittiset mielipidekirjoitukset Helsingin Sanomissa vuoden 2005 alussa sai aikaan vilkkaan keskustelun aiheesta. Läketeollisuus ry. ja muutama kollega tyrmäsi odotetusti väitteet lääkemarkkinoinnin haitoista. Useimmat muut keskusteluun osallistuneet korostivat kuitenkin, että muutosta todella tarvitaan ja ihmet-

telivät miten tällaista vieraanvaraisuutta on voitu lääkäripiireissä pitää hyväksyttävänä näin pitkään. KELA:n tutkimusprofessori Timo Klaukka puolestaan korosti kuinka lääkekustannukset ovat karkaamassa käsistä lääketeollisuuden ahneuden vuoksi ja ehdotti tiukempaa viranomaisvalvontaa. Lääkärjärjestöt ovat Lääkäriliiton johdolla vuosikausia vähätelleet lääkemarkkinoinnin ongelmia ja korostaneet että lääkeryrityksillä on tärkeä rooli koulutuksen järjestämisessä lääkäreille. On valitettavaa, että lääkärijärjestöt näin vetävät maton alta vaatimuksilta saada lisää julkista rahaa lääkäreiden koulutukseen tilanteessa, jossa monet päättäjät olisivat valmiita lisäämään koulutusmäärärahoja. Ilmeisesti "yhteistyössä" lääketehtaiden kanssa ei sitenkään ole kysymys pelkästään koulutuksesta. Muuten luulisi, että kuntien ja yliopistojen järjestämä koulutus kelpaisi lääkäreille yhtä hyvin kuin firmojen järjestämä.

Vuosi 2005 on uusien lääkemarkkinointisääntöjen ja vilkkaan julkisen keskustelun myötä pakottanut lääkeryrityksiä varovaisemmaksi lahjonnan suhteen. Sääntöjen kiertämiseen näyttää kuitenkin helposti löytyvän keinoja, sillä kutsuja ravintolailloille ja ulkomaanmatkoille on tullut entiseen tapaan.

Helsinki on varakaupunginjohtaja Paula Kokkosen johdolla ottanut tiukan linjan ja ilmoittanut jatkossa kustavansa lääkäreiden koulutukset ja kokousmatkat itse. Nyt täytyy valvoa, että Kokkonen pitää kiinni lupauksestaan ja vaatia, että muut kunnat ottavat tästä esimerkkiä.

Pitää muistaa, että lainsäädäntö ja muut viralliset ohjeet lääkemarkkinoinnista ovat lääkäreille ainoastaan minimivaatimuksia. Lääke-esittelyt työajalla ja ilmaiset ravintolaillat lyhyen "koulutuksen" yhteydessä ovat edelleen sallittuja, mutta se ei tarkoita että ne olisivat eettisesti ongelmattomia. Jokainen lääkäri joutuu itse

mieltämään, kuinka paljon vieraanvaraisuutta voi ottaa vastaan ilman, että se vaikuttaa omaan riippumattomuuteen kliinisessä työssä. Lääkärit ilman sponsoreita on ryhmä lääkäreitä, jotka omalta osaltaan haluavat vetää rajan selvästi tiukemmaksi kuin mitä laki sallii. Jos olet kiinnostunut, ota yhteyttä!

laakaritilmansponsoreita@lsv.fi
<http://www.lsv.fi/laakaritilmansponsoreita>
Lääkärit ilman sponsoreita –verkostolla on sisarjärjestöjä useassa maassa:
<http://www.nofreelunch.org> (USA)
<http://www.nofreelunch-uk.org> (Britannia)
<http://gruson.name/nolabos> (Ranska)
<http://www.nograziepagioio.it> (Italia)

□ “Jos LSV:tä ei olisi, se perustettaisiin” LSV hallitus esittäytyy – osa 2, Veera Pikkaraisen haastattelu

Niina Markkula haastatteli minut edelliseen LSV tiedotteeseen. Tärkeimpiä perusteita valinnalleni lienee ollut pitkä jäsenyyteni LSV:sä ja myös hallituksessa. Minä valitsin Veeran päinvastaisesta syytä: Veera edustaa LSV:n ja hallituksen uusia vaikuttajia.

Veera valmistui Helsingin yliopistosta vuona 2003 ja on nyt kliinisessä työssä euro-lääkärinä Tammisaaren sairaalassa. Paitsi lääketieteen opintoja, Veera opiskeli psykologiaa ja venäjän kieltä Suomessa ja Ruotsissa. Psykologia oli mieleen, ja valinta sen ja lääketieteen välillä oli vaikea. Mutta mahdollisuudet vaikuttaa potilaiden asioihin tuntuivat lääketieteen puolella suuremmilta. Valmistuttuaan Veera ei kuitenkaan ole toistaiseksi valinnut psykiatriaa, vaan haluaa tehdä jotain konkreettisempaa. Käden taidot ovat olleet harrastusten kautta kiinnostavia ja erikoistumisala näyttää tällä hetkellä yllättäen löytyvän kirurgian alueelta.

Monipuolisesta opiskelustaan johtuen Veera ei opiskeluaikanaan juuri ollut mukana järjestötoiminnassa. Valmistuttuaan Veera kuuli LSV:stä kurssikaveriltaan. Veera teki haastatteluja LSV:n perhekirjaan ja osallistui opiskelijaryhmän järjestämään pakolaisseminaariin. Global Health kurssi viime kesänä oli tärkeä kokemus, varsinkin kurssiin kuulunut kenttäjakso Filippiineillä, jossa hän selvitti lapsenpäästäjien koulutusta. Näiden kokemusten jälkeen Veera haluaisi selvittää tarkemmin, mikä

järjestö LSV oikein on. Käytännön toimintaa hän suunnittelee kehitysyhteistyö-jaostossa. Hallituksessa hän otti talousvastaavan tehtävät. *Miksi juuri talousvastava, pidätkö raha-asiosita?* “En suinkaan. Talousasiat ovat jokaisessa järjestössä tärkeitä. Koska itse en ole aiemmin raha-asioita tehnyt, on kiinnostavaa oppia tekemään niitä. Ehkä omakin talousjärjestyy sitten helpommin...”

Mitä mieltä olet LSV tähän astisista saavutuksista? Järjestönä LSV on Veerasta toiminut hyvin ja kaikkien kukkien kukkimisen salliva politiikka on ollut hyvä. Toisaalta se on ollut yksittäisten ihmisten ja projektien järjestö. Yhtenäisempi ja järjestäytyneempi lähestyminen voisi olla tervetullutta. Nyt toimintaan on tullut paljon nuoria ja heidät on otettu tasavertaisesti mukaan. Lisäorganisoitumista ja pitkäjänteisyyttä tarvitaan, jotta kokemusta voidaan siirtää eteenpäin

Mihin suuntaan LSV:n tulisi mennä? “Lääkäreiden tulisi pysyä lestissään. Tällä tarkoitan, että lääkäreiden on hyvä toimia oman ammattinsa kautta. Lääkärit näkevät työnsä puolesta paljon epäkohtia ja asioita, joiden korjaaminen edellyttää yhteiskunnallista toimintaa. LSV:n tulisi aktiivisesti tuoda esiin korjattavia asioita ja toisaalta pitää yllä järjestön asiantuntijuutta. LSV:n pitäisi osaltaan pitää huoli myös siitä, että lääkäreiden arvomaailma pysyy valveutuneena.”

Mitä koet itse saavasi LSV:ssä toimimisesta? “Lääkärin ammattikunta on varsin kapea. On ollut tärkeää löytää lääkäreitä, joilla on samanlaista ajattelua ja joiden kanssa voi katsella hieman lääkäritoimen ulkopuolelle. Oma asiantuntemus monesta asiasta on lisääntynyt ja näkemykset laajentuneet. Järjestössä toimiminen on myös hyvää kouluttautumista tulevaa varten, mikäli muikin kuin kliininen työ kiinnostaa.”

Helsinki 18.2.2005
Elina Hemminki

Veera Pikkarainen

PS. Maailma on pieni. Tunnen vain yhden henkilön Nurmeksesta, josta Veera on kotoisin. Ja eikös vain Veera ole asunut lapsuutensa tämän tuttavani perheen kanssa samassa pihapiirissä, entisen kansa-koulun alueella. Olen käynyt Veeran kotipihaa, tosin tietämättä että tuleva haastateltavani asui siellä. *EH*

HEALTH AS A BRIDGE FOR PEACE - SEMINAARI

LSV järjestää Helsingissä 6-7.9.2005 yhdessä YK:n, WHO:n, Stakesin ja Lääkäriseura Duodecimin kanssa seminaarin Health as a bridge for peace (HBP). Seminaari on osa 7-9.9.2005 pidettävää Helsinki konferenssia (<http://www.helsinkiconference.fi/>). Helsinki konferenssi on Suomen ja Tansanian ulkoministeriöiden fasilitoiman Helsinki prosessin (<http://www.helsinki-process.fi/>) loppuhuipentuma. Helsinki prosessin päämäärä on demokraattisen globalisaatiokehityksen tukeminen ja Helsinki konferenssin tavoitteena on eri toimijoiden mobilisaatio ja sitouttaminen prosessin tavoitteiden toimeenpanoon.

Seminaariin kutsutaan asiantuntijoita ympäri maailmaa keskustelemaan siitä, kuinka terveyttä edistämällä, sairauksia ehkäisemällä ja hoitamalla voidaan tukea rauhaa ja yhteiskunnallista vakautta. Tämä on todettu tärkeäksi teemaksi WHO:n peruskirjassakin, jonka mukaan "The health of all peoples is fundamental to the attainment of peace and security". Vuosien mittaan WHO:lla on ollut useita projekteja jossa on toteutettu HBP konseptia. Seminaarin tarkoituksena on koota aiempia kokemuksia yhteen, tuoda tämä konsepti näkyvämmäksi, erityisesti YK:n toiminnassa, ja pohtia kuinka HBP konseptia voitaisiin tulevaisuudessa käyttää rauhan työssä tehokkaammin..

Mikäli haluat lisätietoja tai haluat osallistua järjestelyihin, ota yhteyttä allekirjoittaneeseen.

Lauri Vuorenkoski

lauri.vuorenkoski@stakes.fi

LSV-kontaktihenkilöt:

Puheenjohtaja Kati Juva
Minna Canthinkatu 18 A 3, 00250 Helsinki
puh 09-492069 (k) 09-85757783 (t)
e-mail: katijuva@katto.kaapeli.fi

Tiedotevastaava Katarina Mårtensson
Oikokatu 4 D 21, 00170 Helsinki
puh 044-5558874
e-mail: katarina.martensson@helsinki.fi

Päsihteeri Immi Kormi
puh 050-5326669
e-mail: immi.kormi@helsinki.fi

<http://www.lsv.fi>

LSV:n tilinumero: 800019-1181876
viitteet: rauhantyö 5115
kehyprojektit 5005

